

השיעור לעילוי נשמת הרה"ח ח"י ז"ל בן אהרן קטורזה

ביאור שלושת התרומות למשכן

הקדמה

בפרשתנו מסופר על ציווי הקב"ה לתת תרומה למשכן. בתחילת הפרשה מופיעה המילה 'תרומה' שלוש פעמים:

- " וַיִּקְחוּ אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה " (כה, ב)
- " ... מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבֹו תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי " (כה, ב)
- " וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתֶם זָהָב וְכֶסֶף וְנְחֹשֶׁת " (כה, ג)

פירוש

- חז"ל מסבירים שכל אזכור 'תרומה' מציין סוג תרומה אחר למשכן:
- א. וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה – **תרומת האדנים**. כל יהודי מעל גיל 20 תרם 'בקע' (מידה של כסף) לבניית המשכן.
 - ב. תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי - **תרומת השקלים**. תרומה כדי לקנות את קורבנות הציבור (כמו קורבן התמיד).
 - ג. וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ - **תרומת המשכן**. כל מי שרצה יכול היה לתרום כל סכום לבניית המשכן.

בנוסף מדרש תנחומא מסביר את הפסוק של **תרומת המשכן** כנגד ארבעת המלכויות:

- א. זָהָב – מלכות בבל
- ב. כֶּסֶף – מלכות מדי
- ג. נְחֹשֶׁת – מלכות יוון
- ד. עֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים – מלכות אדום

שאלות

א. תרומת המשכן מתוארת בצורה מפורטת ונרחבת בהמשך הפרשה, ואילו תרומות האדנים והשקלים מופיעות בהתחלה בקיצור. מדוע זה כך?

ב. מדוע נרמזו המלכויות שגרמו לגלות וחורבן דווקא בתרומת המשכן?

הביאור

א. על הציווי לבניית המקדש והמשכן "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כה, ח) מסבירים חז"ל שכמו שיש ציווי לבנות בית מקדש בירושלים שמיועד לכולם, כך כל יהודי צריך להפוך את עצמו לבית מקדש ומשכן לה'. זאת באמצעות קיום התורה והמצוות בצורה כללית בשלושה דברים: **תורה, עבודה וגמילות חסדים**. שלושת התרומות הם כנגד שלושת עמודי העולם:

- א. תרומת האדנים - **תורה**
- ב. תרומת השקלים - **עבודה** (עבודת התפילה) שהיא כנגד עבודת הקורבנות.
- ג. תרומת המשכן - **גמילות חסדים**, שזוהי מצווה הכוללת את כל המצוות.

ליקוטי שיחות, חלק טז, תרומה ב

השיעור לעילוי נשמת הרה"ח ה"ל ז"ל בן אהרון קטורזה

ביאור שלושת התרומות למשכן

הביאור

במצוות גמילות חסדים ישנה מעלה על תורה ועבודה. כאשר אדם לומד תורה ומתפלל הוא מתחבר עם הקב"ה ועיקר העבודה היא התעסקות עם **עצמו**. אך כאשר יהודי עוסק בגמילות חסדים (המתייחסת לכל המצוות) הוא מתעסק עם דברים גשמיים כמו אכילת מצה, נענוע לולב וכך מעלה את **החפץ הגשמי** לקדושה. ומכיוון שעיקר עשיית הדירה לה' יתברך כאן למטה מתבצעת דווקא על ידי כך שמקיימים מצוות **בחפצים גשמיים** ומעלים אותם לקדושה, לכן התורה מפרטת רק את תרומת המשכן שהיא כנגד גמילות חסדים. כדי לקיים את המצווה בצורה נכונה מוכרחים כמובן קודם ללמוד תורה ולהתפלל כהכנה למצווה ולכן מוזכרים (בצורה מקוצרת) גם התרומות שכנגד תורה ועבודה. אך העיקר כאמור הוא קיום המצווה עצמה.

ב. ענינה של תרומת המשכן הוא לעשות דירה לה' יתברך בתחתונים - לעשות מקדש ומשכן לה' מגשמיות העולם. שלימות העבודה הזו היא דווקא בגלות, בזמן שגשמיות העולם היא בתוקפה. לכן נרמזות המלכויות המסמלות את הגלות כדי להדגיש את עיקר העבודה דווקא בזמנים אלו.

ההוראה לחיים

כל יהודי צריך לעשות מעצמו בית מקדש ומשכן לקב"ה, וזאת על ידי לימוד התורה, התפילה וקיום המצוות – שהוא החלק העיקרי בזמן הגלות. על ידי כך שכל אחד יבנה את המקדש הפרטי שלו נזכה שהקב"ה יבנה את בית המקדש הכללי בירושלים, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש!

ליקוטי שיחות, חלק טז, תרומה ב

לקבלת השיעור בכל שבוע, ולהקדשת שיעור - 058-7708988 / EDU@ABITA.CO.IL